

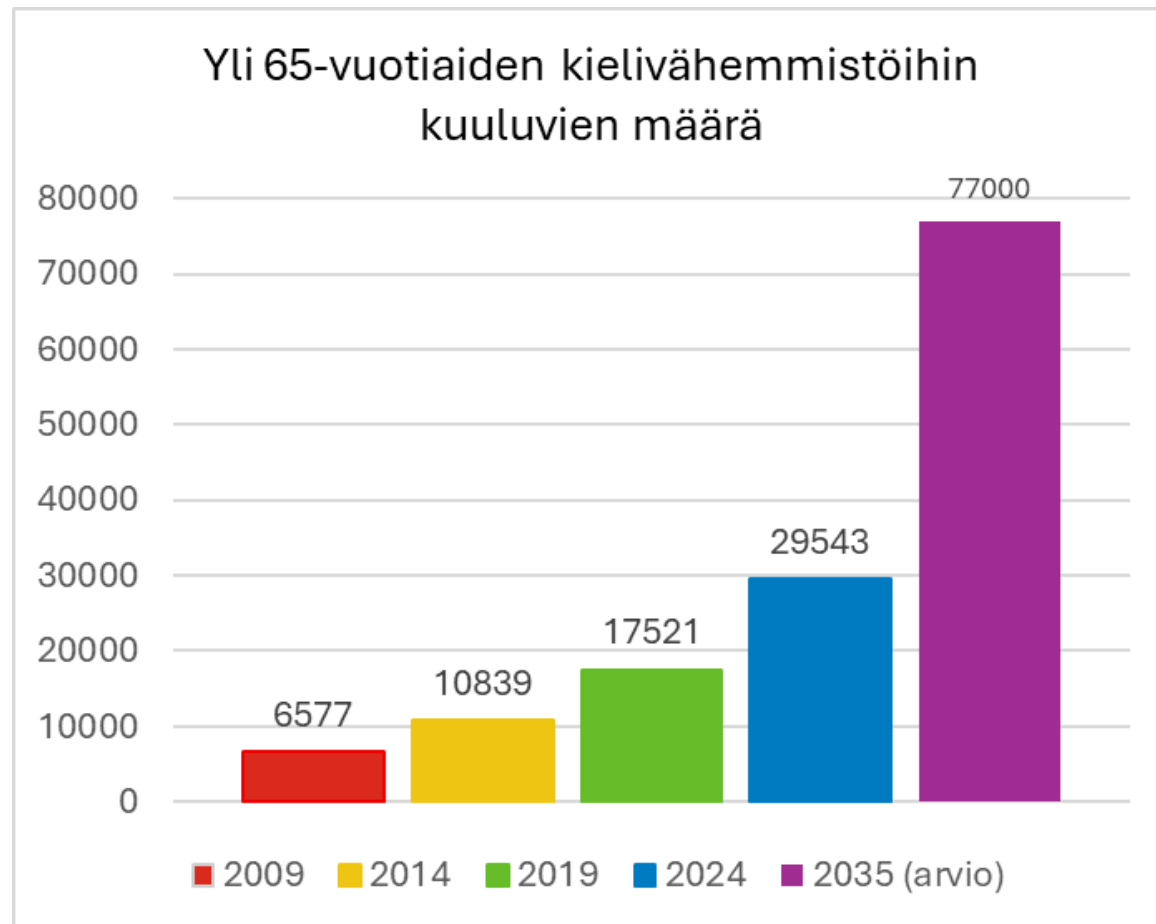
Vähemmistöihin kuuluvien ikääntyneiden näkyminen vanhusneuvostojen työssä

Jukka Keronen

www.valli.fi/moni-ika

Kuinka paljon vähemmistöihin kuuluvia ikääntyneitä on?

- **Kielivähemmistöihin kuuluvien iäkkäiden määrä** kasvaa nopeasti. Kasvu kiihtyy uusien lukumäärältään suurempien ikäluokkien ikääntyessä.
- **Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin** kuuluu 4-10 %. Yli 65-vuotiaiden joukossa voi laskea olevan vähintään 53 000 sateenkaarisenioria (väestötiedot 2024).

Moninaisuuskysely vanhusneuvostojen jäsenille 2025

Vanhusneuvostopäivien yhteydessä, 80 vastaajaa

Vähemmistöjen asioita on huomioitu oman vanhusneuvoston työssä **melko huonosti tai huonosti** (kieli- ja kulttuurivähemmistöt 38,8%, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt 40,1%).

Vastaajat kokivat, että heillä **ei ole riittävästi tietoa** vähemmistöihin kuuluvien ikääntyneiden asioista (kieli- ja kulttuurivähemmistöt 55%, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt 57,5%).

Vähemmistöihin kuuluvien asioiden käsittelyä pidettiin kuitenkin **tärkeänä tai melko tärkeänä** (kieli- ja kulttuurivähemmistöt 82,5%, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt 65%).

Opinnäytetyö: Moninaisuuden huomioiminen vanhusneuvostojen työssä

- Anne Keltikangas ja Miina Lehtonen, Turun ammattikorkeakoulu (2026).
- Vantaan ja Keravan, Pohjois-Karjalan, Pirkanmaan ja Lapin **hyvinvointialueet**
- Vantaan, Joensuun, Tampereen ja Rovaniemen **kaupungit**
- **Huomioidaanko kieli- ja kulttuurivähemmistöt sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt osana ikääntyneiden moninaisuutta?**
- Laadullinen sisällönanalyysi. Aineistona vanhusneuvostojen pöytäkirjat, pöytäkirjojen liitteet, toimintasuunnitelmat ja vuosikertomukset ja pöytäkirjoissa olevat liitteet.
- Lisäksi vanhusneuvostopäivillä tehty kysely (2025).

Opinnäytetyön tuloksia

- **Tutkittuja dokumentteja yhteensä 149**, pöytäkirjat 122, toimintasuunnitelmat 15 ja toimintakertomukset 12
- **Vähemmistöjä koskevia mainintoja 37**, kieli- ja kulttuurivähemmistöt 31, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt 6
- **Moninaisuusasiat ovat hyvin vaihtelevasti esillä** vanhusneuvostoissa. Suuremmissa yleensä enemmän ja pienemmissä vähemmän. Alueilla, joissa väestö on moninaista, myös moninaisuuteen liittyvät kysymykset ovat enemmän esillä.
- Monissa pöytäkirjoissa oli **mainintoja yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta** kuitenkin enempää näitä avaamatta.
- **Moninaisuus huomioitiin lähinnä ikäihmisten toimintakyvyn ja digiosaamisen näkökulmasta**. Vähemmistöryhmien näkökulmat eivät nousseet merkittävästi esille. Tulokset osoittivat vanhusneuvostojen huomioivan moninaisuutta toistaiseksi rajallisesti, ja tekevät vain vähän käytännön toimia sen edistämiseksi.

Miten moninaisuutta voidaan huomioida vanhusneuvostoissa?

Pohdittavaksi kuntien ja hyvinvointialueiden vanhusneuvostoihin

- Voiko kokoonpanossa ottaa huomioon moninaisuutta enemmän?
- Voiko vähemmistöryhmiin kuuluvia kutsua kertomaan itselleen tärkeistä asioista?
- Miten vanhusneuvostot voivat tukea moninaisuuden huomioimista hyvinvointialueiden suunnitelmissa?
- Voidaanko vähemmistöjen asioita ottaa aiempaa suunnitelmallisemmin käsittelyyn?
- Miten vanhusneuvostot voivat lisätä osaamistaan moninaisuusasioissa?

#IäkkäidenMoninaisuus
#VanhenevatVähemmistöt
#Moninaisuusvinkki

Kiitos, otathan yhteyttä!

Moni-ikä -hanke

Jukka Keronen, vastaava hankesuunnittelija, 050 346 5907

Sonja Iltanen, hankesuunnittelija, 050 390 4079

etunimi.sukunimi@valli.fi

www.valli.fi/moni-ika

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry on valtakunnallinen vanhusalan kehittäjä- ja asiantuntijajärjestö. Tuomme kuuluviin järjestölähtöisen vanhustyön ja vanhojen ihmisten äänen sekä luomme ja ylläpidämme alan verkostoja. Tuemme toiminnassamme ikääntyneiden moninaisuutta, osallisuutta ja teknologiavalmiuksia sekä kannustamme sukupolvien väliseen yhteistyöhön.